Appendix - II

CENTRE OF ADVANCED STUDY IN EDUCATION
FACULTY OF EDUCATION & PSYCHOLOGY
THE M.S. UNIVERSITY OF BARODA
VADODARA - 390 002

માર્ગદર્શક :
ડૉ.આર.જી. કોઠારી
રીડર ઈન એજ્યુકેશન
એમ.એસ. યુનિવર્સિટી,
વડોદરા.

પ્રયોજક :
અંજલિ મહેતા
પીએચ.ડી. વિદ્યાર્થીની

સાહેબશ્રી / બહેનશ્રી

હું પીએચ.ડી. ની વિદ્યાર્થીની છું. મારા પીએચ.ડી. સંશોધનનો વિષય છે, "AN EXPLORATORY STUDY OF GUJARATI LANGUAGE TEACHING IN UPPER PRIMARY SCHOOLS OF BARODA CITY".

આ સાથે ચાર ઉપકરણો તૈયાર કરેલ છે. તે અંગે આપના અનુભવને આધારે આપના કિંમતી સૂચનો એક નિષ્ણાત તરીકે જણાવશો.

લિ.,
આપની વિશ્વાસુ,

(અંજલિ મહેતા)

નોંધ : આ સાથે અવલોકન પત્રક (Observation Schedule) તૈયાર કરેલ છે. તે અંગે આપ એક નિષ્ણાત તરીકે અભિપ્રાય આપશો. ધોરણ ૫, ૬, ૭ માટે ગુજરાતી વિષય અંગેની 'કસોટી' તૈયાર કરેલ છે.

નામ : ....

નગર પ્રાથમિક શાળા નંબર : ....

સરનામું : ....

શૈક્ષણિક લાયકાત : ....

કયા વર્ગમાં ગુજરાતી ભણાવો છો : ....

સૂચના : નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાં મંતવ્યો ' ✓ ' ની નિશાની 'હા' કે 'ના' માં કરી દર્શાવો.

ઉદાહરણ : આપે ભાષા શિક્ષણ ના હેતુઓ વાંચ્યા છે ? (હા / ના)

૧. આપે ધોરણ ૫, ૬, ૭ ના ભાષા શિક્ષણના હેતુઓ વાંચ્યા છે ? (હા / ના)

૨. ભાષા શિક્ષણનાં અંતે જે વિદ્યાર્થીઓ પ્રાપ્ત કરનાર છે તે બધી જ વિગતોનો તેમાં સમાવેશ થયેલો છે ? (હા / ના)

૩. શું આ હેતુઓ ભાષા શિક્ષણની નીચેની બાબતોને ધ્યાનમાં લે છે ?

(અ) કૃતિઓનો રસાસ્વાદ માણવા માટે (હા / ના)

(બ) લેખનકાર્યમાં સુઘડતા રાખવા માટે (હા / ના)

(ક) કોઈ વિગતને સ્વતંત્ર મૂલવવા માટે (હા / ના)

(ડ) વક્તા પ્રત્યેની અભિમુખતા કેળવવા માટે (હા / ના)

(ઈ) વિદ્યાર્થીઓને મુક્ત ચર્ચા માટે પ્રેરિત કરવામાટે (હા / ના)

(જ) વિદ્યાર્થીઓને ઈતર વાચન માટે પ્રેરિત કરવા માટે (હા / ના)

સૂચના : માતૃભાષાનાં મુખ્ય ચાર કૌશલ્યો – શ્રવણ, કથન, વાંચન અને લેખનનો વિકાસ થાય તે અંગેઆપ વર્ગખંડમાં જે પ્રવૃત્તિઓ કરો છો તેનાં સંદર્ભમાં આપનો મત નીચેનાં વિધાનો સામે ✓ ની નિશાની કરી દર્શાવો.

ઉદાહરણ :

	હંમેશા	ઘણીવાર	કોઈકવાર	ભાગ્યેજ	કદી નહિ
૧. આપ વર્ગમાં કાવ્યપઠન કરાવો છો ?			✓		

	હંમેશા	ઘણીવાર	કોઈકવાર	ભાગ્યેજ	કદી નહિ
૪. વિષય શક્ષિકને ભાષા શિક્ષક તરકે આપ વર્ગમાં સાંભળવાની તક આપો છો.					
૫. વિદ્યાર્થીઓ સંવાદ સાંભળે તેવી પ્રવૃત્તિઓ વર્ગમા આપ ગોઠવો છો.					
૬. એક વિદ્યાર્થી સ્વાનુભવ કહે અને બીજા વિદ્યાર્થીઓ સાંભળે તેવી પ્રવૃત્તિઓ યોજો છો.					
૭. આપ વર્ગમાં અપરિચિત ગદ્યનું પઠન વર્ગમાં કરો છો.					

હંમેશા ઘણીવાર કોઈકવાર ભાગ્યેજ કદી ન

૮. વર્ગમાં કાવ્ય પઠન કરાવો છો.
૯. ભાષાને લગતા વાયુ વાર્તાલાપો વિદ્યાર્થીઓ સાંભળે તેમાટે રેડિયો શ્રવણ ગોઠવો છો.
૧૦. વાર્તાકથન જેવી પ્રવૃતિઓ વર્ગમાં વિદ્યાર્થીઓ પાસે કરાવો છો.
૧૧. જાણીતા લેખક કે કવિને પારિતોષ મળ્યો હોય તો તે અંગેનું જ્ઞાન આપ વિદ્યાર્થીઓને આપો છો.
૧૨. કાવ્યનું પઠન કે ગાન વર્ગમાં વિદ્યાર્થીઓ પાસે કરાવો છો.
૧૩. નાટિકા જેવી પ્રવૃતિઓ વર્ગમાં આપ યોજો છો.
૧૪. વિદ્યાર્થીઓ પાસે ટૂચકા કહેવડાવો છો.
૧૫. શાળામાં મુશાયરા જેવા કાર્યક્રમ રાખો છો.
૧૬. રાષ્ટ્રીય પર્વોની ઉજવણી વખતે વિદ્યાર્થીઓ પાસે પ્રવચન અપાવો છો.
૧૭. વિદ્યાર્થીઓ પાસે ભાષાકીય અંત્યાક્ષરી નું આયોજન કરાવો છો.
૧૮. વિદ્યાર્થીઓ માટે વકૃત્વ સ્પર્ધા યોજો છો.
૧૯. શાળાસભામાં વિદ્યાર્થીઓ પાસે સુવિચારોનું આયોજન કરાવો છો.
૨૦. વર્ગમાં વાર્તાનું પઠન કરાવો છો.
૨૧. શ્રાવ્ય નાટકોનું પઠન કરાવો છો.
૨૨. વર્ગમાં ગીતોનું સમૂહગાન કરાવો છો.
૨૩. વર્ગમાં કાવ્યગાન કરાવો છો.
૨૪. વર્ગમાં વિદ્યાર્થીઓ પાસે મુખવાચન કરાવો છો.
૨૫. વર્ગમાં વિદ્યાર્થીઓ પાસે મુકવાચન કરાવો છો.
૨૬. ઈત્તરવાંચન તાસમાં મુક્તવાચનને પ્રાધાન્ય આપો છો.
૨૭. વર્ગમાં સારા નિબંધોનું વાંચન વિદ્યાર્થીઓ પાસે કરાવો છો.
૨૮. આપ 'સ્વાધ્યાયલક્ષી અભિગમ' સ્વીકારી વિદ્યાર્થીઓને સંદર્ભ સાહિત્ય વાંચન માટે પૂરા પાડો છો.
૨૯. આપ કઠિનશબ્દના ઉચ્ચારણનું દ્રઢીકરણ થાય તે અંગે બોર્ડ પર લખી વિદ્યાર્થીઓ પાસે વાંચન કરાવો છો.
૩૦. વિદ્યાર્થીઓ પાસે દેશ-વિદેશનાં સમાચારોનું વાંચન કરાવો છો.
૩૧. આપ ચાર પાંચ વિદ્યાર્થીઓનું ટેઈપ કરેલું સારું વાંચન વિદ્યાર્થીઓ સાંભળે તેવી પ્રવૃતિઓ ગોઠવો છો.
૩૨. આપ માની છો કે વાંચન માટે અનુકરણ અને દ્રઢીકરણ વિદ્યાર્થીઓ પાસે કરાવવું જરુરી છે.
૩૩. પાર્થનાસભામાં કે વર્ગમાં સુવિચાર વાંચન જેવી પ્રવૃતિઓ રાખો છો.

હંમેશા ઘણીવાર કોઈકવાર ભાગ્યેજ કદી નહિ

૩૪. આપ વિદ્યાર્થીઓ પાસે વિષયવસ્તુને લગતું વાચન કરાવી મુખ્ય વિચારને લગતી મૌખિક પ્રશ્નોત્તરી કરો છો.

૩૫. આપ વિષયવસ્તુને લગતી સહાયક વિગતો વાંચવા આપો છો.

૩૬. આપ વિષયવસ્તુ કે બહારની કૃતિનું વાંચન કરાવી શીર્ષકની યોગ્યતા મૌખિક રુપે કરાવો છો.

૩૭. નિબંધ લેખન માટે અલગ સમય વર્ગ દરમિયાન ફાળવો છો.

૩૮. અનુલેખન માટે અઠવાડિયામાં એકવાર તાસ ફાળવો છો.

૩૯. શ્રુતલેખન માટે અઠવાડિયામાં એકવાર તાસ ફાળવો છો.

૪૦. આપ વિદ્યાર્થીઓ સમક્ષ અન્ય વિદ્યાર્થીઓના સુંદર લેખનનાં નમૂના પૂરો પાડો છો.

૪૧. આપ 'વિચાર વિસ્તાર' લેખન જેવી પ્રવૃતિઓ કરાવો છો.

૪૨. આપ 'પત્રલેખન માટે સમય ફાળવો છો.

૪૩. આપ લેખનકાર્ય દરમિયાન વિદ્યાર્થીઓ ક્રમબધ્ધતા જાળવી લખે તેનો ખ્યાલ રાખો છો.

૪૪. વિદ્યાર્થીઓ સ્વચ્છ, સુઘડતાથી લખે તે માટે બોર્ડ પર તેઓની પાસે સુવાક્યો કે અન્ય લેખન કરાવો છો.

૪૫. હસ્તલિખિત સામાયિકો વિદ્યાર્થીઓ પાસે તૈયાર કરાવડાવો છો.

૪૬. સારા હસ્તાક્ષરનાં નમૂના વિદ્યાર્થીઓને બતાવો છો.

૪૭. સ્વતંત્ર લેખન કાર્યમાટે વિદ્યાર્થીઓને માર્ગદર્શન આપો છો.

૪૮. વિદ્યાર્થીઓને આપ ગદ્યપંક્તિઓનો અર્થ વિસ્તાર કરવા આપો છો.